

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

17.06.2024. – 21.06.2024.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 24.06.2024. године

**НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 17.06.2024. – 21.06.2024.**

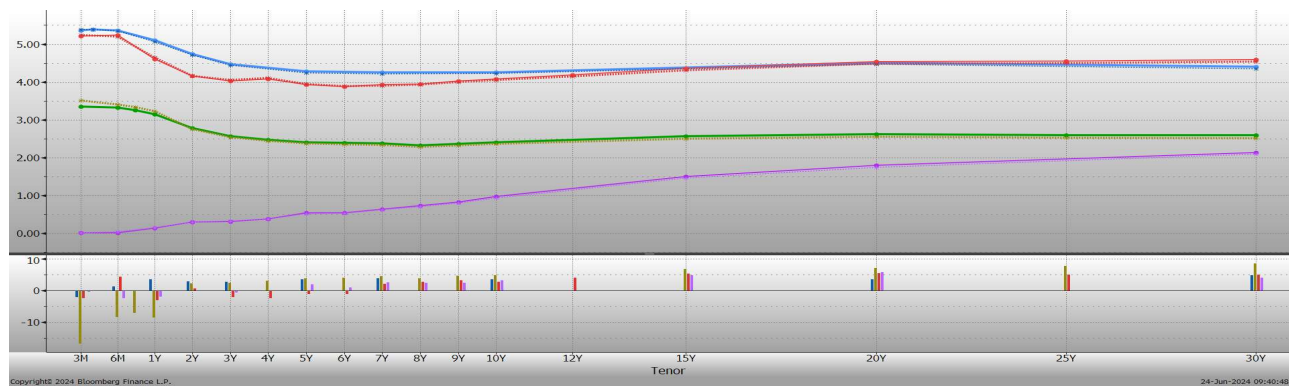
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обавезнице

Приноси	Зона евра		САД		Велика Британија		Јапан	
	14.6.24	21.6.24	14.6.24	21.6.24	14.6.24	21.6.24	14.6.24	21.6.24
2 године	2,76	2,79 ↗	4,70	4,73 ↗	4,17	4,17 →	0,31	0,31 →
5 година	2,37	2,42 ↗	4,24	4,27 ↗	3,95	3,93 ↘	0,53	0,55 ↗
10 година	2,36	2,41 ↗	4,22	4,26 ↗	4,06	4,08 ↗	0,94	0,98 ↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vbillove

Доспијеће	Приноси	
	14.6.24	21.6.24
3 мјесеца	3,537	3,371 ↘
6 мјесеци	3,408	3,324 ↘
1 година	3,242	3,163 ↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обавезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 21.06.2024. године (пуне линије) и 14.06.2024. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЗОНА ЕВРА

Приноси обавезница зоне евра су у односу на претходну недјељу углавном забиљежили благи раст, с тим да су током недјеље била изражена волатилна кретања. Неизвјесност због политичке ситуације у Француској је имала приличан утицај на тржишна дешавања у смислу раста приноса. С друге стране, објављивање лошијих економских података од очекиваних, као што су РМИ индекси у зони евра, утицали су на пад приноса крајем прошле недјеље. Приноси њемачких обавезница су повећани између 2 и 6 базних поена, док су приноси италијанских обавезница краћег и средњег рока доспијећа смањени за 1 до 4 базних поена. Ипак, разлика између приноса десетогодишњих њемачких и француских обавезница је додатно благо повећана и на крају недјеље је износила око 80 базних поена.

У фокусу тржишта и даље су ванредни избори у Француској. На почетку недјеље Марин Л Пен је изјавила да неће покушати да натјера председника Макрона да одступи уколико њена странка побједи на предстојећим изборима. Предсједница ЕСВ Легард је, након што је првобитно одбила да коментарише ситуацију у Француској, изјавила да званичници “пажљиво“ прате развој догађаја на финансијским тржиштима. Њена изјава долази након што је главни економиста ЕСВ Лејн изјавио да није забринут због турбуленција у Француској. Потпредсједник ЕСВ Де Гуиндос је изразио личну забринутост због јачања

Одривање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

крајње десничарских покрета широм Европе, за које вјерује да угрожавају европски процес интеграција. Средином недјеље ЕУ је упозорила 7 држава, укључујући Француску и Италију, због кршења правила о висини буџетских дефицита и нивоу дуговања (мјере укључују да дуг не би требало да премаши ниво од 60% БДП-а и да буџетски дефицит не би требало да премаши 3% БДП-а). У претходној години дуг Француске је износио око 111% БДП-а, а буџетски дефицит 5,5%. Укор ЕУ би могао потенцијално да произведе милијарде евра у пеналима. Министарство финансија Француске процјењује да би распродаја државних обавезница Владу могла да кошта око 800 милиона EUR уколико се у наредних годину дана каматне стопе одрже високим. Оно што је позитивно за Француску је да на првој аукцији државних обавезница од када је предсједник Макрон најавио ванредне изборе протекле недјеље забиљежен снажан однос понуде и потражње од 2,41, уз емитовану вриједност од 10,5 милијарди EUR.

Главни економиста ЕСВ Лане је изјавио да не треба претјерано реаговати на мјесечне податке о инфлацији, те да ЕСВ може да се носи са повременим скоковима инфлације али да је забринута око генералног раста инфлације. Додао је да уколико се цијене енергије касније ове године или током наредне значајно повећају, онда не би имало смисла да ЕСВ поштрава свој стисак на економију. Потпредсједник ЕСВ Де Гуиндос је нагласио важност кварталних макро економских прогноза ове институције у одређивању времена за одлуке о каматним стопама, а наредни сет ових прогноза се очекује у септембру, што би могло бити важно за одлуку о каматним стопама. Члан UV ЕСВ Кнот је такође изјавио да вјерује да постоји снажна основа да ЕСВ одлучује о каматним стопама на кварталном нивоу када су доступне нове економске прогнозе, те сугерише паузирање у јулу прије него у обзир узме додатна смањења каматних стопа у септембру.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни
			стање	период
1.	Трошкови рада – ЕЗ (Q/Q сведено на год. ниво) фин. I квартал	4,9%	5,1%	3,4%
2.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR) АПР	-	-4,66	-2,03
3.	Трговински биланс – Ирска (у милијардама EUR) АПР	-	8,44	6,64
4.	Оутпут грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) АПР	-	-1,1%	-0,7%
5.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR) АПР	-	38,6	35,8
6.	Биланс текућег рачуна – Италија (у милијардама EUR) АПР	-	2,29	1,50
7.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) МАЈ	2,6%	2,6%	2,4%
8.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.) МАЈ	2,9%	2,9%	2,7%
9.	Стопа инфлације – Италија (финал.) МАЈ	0,8%	0,8%	0,9%
10.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г) МАЈ	-2,0%	-2,2%	-3,3%
11.	Произвођачке цијене – Ирска (Г/Г) МАЈ	-	0,9%	3,8%
12.	PMI композитни индекс– ЕЗ (прелим.) ЈУН	52,5	50,8	52,2
13.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.) ЈУН	47,9	45,6	47,3
14.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.) ЈУН	53,4	52,6	53,2
15.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) ЈУН	-13,8	-14,0	-14,3
16.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка ЈУН	50,0	47,5	47,1
17.	Малопродаја – Француска (Г/Г) МАЈ	-	-1,4%	-0,2%
18.	Стопа незапослености – Холандија МАЈ	3,8%	3,6%	3,7%

САД

Приноси америчких државних обавезница су током протекле недјеље забиљежили благи раст дуж цијеле криве. Предсједник Феда из Њујорка, Вилиамс је изјавио да је економија САД јака, али јој је потребно више података како би се оправдало смањење референтне каматне стопе. Вилиамс је описао економију САД и тржиште рада као јаке, иако уз извјесно успоравање запошљавања. Примјетно је и да, иако пословне анкете настављају да показују снажне податке о пословима, подаци о домаћинствима указују на извјесну слабост, сугеришући да би извјештаји о платама могли бити прецијењени. Вилиамс је нагласио да ће одлуке о каматним стопама зависити од пристиглих економских података. Предсједник Феда из Ричмонда Баркин је, такође, поновио потребу да се анализира још неколико мјесеци економских података, прије него што се

Одрцање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

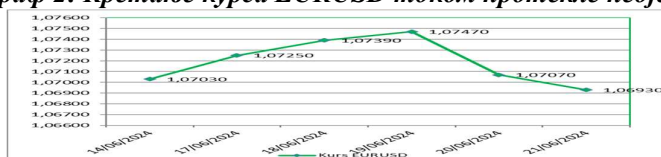
размотри подршка смањењу каматних стопа. Колинс из Бостона је позвала Фед на стрпљење у разматрању смањења каматних стопа и упозорила да Фед не треба претјерано реаговати на “мјесец или два објављивања података или обећавајуће вијести”.

Економисти из Голдман Сацхс су става да се тржиште рада у САД налази на “прекретници” гдје ће свако даље смањење потражње за радницима погодити радна мјеста, а не само отварање радних мјеста.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс	МАЈ	-0,3%	-0,6%
2.	Продаја постојећих кућа (М/М)	МАЈ	-1,0%	-1,9%
3.	Број захтјева за хипотекарне кредите	14. јун	-	15,6%
4.	Малопродаја (М/М)	МАЈ	0,3%	-0,2%
5.	Индустријска производња (М/М)	МАЈ	0,3%	0,9%
6.	Искориштеност капацитета	МАЈ	78,6%	78,2%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	15. јун	235.000	238.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	6. јун	1.810.000	1.828.000
9.	Индекс започетих кућа (М/М)	МАЈ	0,7%	4,1%
10.	Индекс грађевинских дозвола (М/М)	МАЈ	0,7%	-3,0%
11.	PMI композитни индекс П	ЈУН	53,5	54,5

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле недјеље

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0703 на ниво од 1,0693.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Тржиште Велике Британије је током протекле недјеље било усмјерено на сједницу ВоЕ, и кључне податке попут стопе инфлације. **ВоЕ је на сједници одржаној у четвртак задржала референтну каматну стопу непромијењену на нивоу од 5,25%. Одлука није донесена једногласно. MPC је гласао са 7:2. Дингра и замјеник гувернера Рамсен су поново подржали смањење каматних стопа на 5,0%. У саопштењу се наводи да је одлука да се не смање каматне стопе “фино избалансирана”. Стопа инфлације у Великој Британији је у мају смањена у односу на претходну годину, како се очекивало (први пут у посљедње три године), инфлација услуга, коју помно прати ВоЕ, премашила је очекивања.** Гувернер ВоЕ Бејли је поздравио позитивне вијести о смањењу инфлације на 2%, али су званичници жељели да буду сигурни да су инфлаторни притисци на цијене смањени прије него што реагују са промјеном политике. Трговци су то видјели као сигнал да је ВоЕ спремна да смањи референтну каматну стопу у наредним мјесецима и повећали су шансе за смањење у августу на ниво од преко 50%, у односу на 32% колико се очекивало прије састанка. Тржишта су такође повећала износе попуштања који се очекују за ову годину на 48 базних поена са претходних 43 базна поена. Међутим постојале су подјеле око битности недавних података који су показали изненађујуће јаку инфлацију услуга. У записнику са састанка се наводи да поједини чланови вјерују да недавни подаци “нису значајно промијенили путању дезинфлације”. То би значило да су званичници ВоЕ све више задовољни чињеницом да могу почети смањивати стопе, за које Одбор каже да оптерећују економију Велике Британије. Нове анкете показују да би британски премијер Сунак могао да постане први актуелни премијер који је изгубио мјесто на општим изборима. Према досадашњим истраживањима, лабуристи воде у свим анкетама у односу на конзервативце.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације (Г/Г)	МАЈ	2,0%	2,0%	2,3%
2.	Индекс малопродајних цијена (Г/Г)	МАЈ	3,1%	3,0%	3,3%
3.	Индекс повјерења потрошача	ЈУН	-16	-14	-17
4.	Малопродаја (Г/Г)	МАЈ	-0,6%	1,3%	-2,3%
5.	PMI индекс прерађивачког сектора П	ЈУН	51,1	51,4	51,2
6.	PMI индекс услужног сектора П	ЈУН	53,0	51,2	52,9
7.	Композитни PMI индекс П	ЈУН	53,0	51,7	53,0

Током протекле недјеље GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,84383 на ниво од 0,84564. GBP је депрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2687 на ниво од 1,2645.

ЈАПАН

Претходне недјеље су у Јапану праћени показатељи и изјаве званичника, те се шпекулисало о њиховим наредним потезима. Гувернер БоЈ Уеда је изјавио да цијене услуга настављају умјерено да расту услед раста плата. У међувремену, премијер Кишида је истакао да Влада и БоЈ дијеле мишљење да је потрошња слаба и да раст плата не прати инфлацију. Он је поновио да Влада има намјеру да блиско сарађује са БоЈ, наглашавајући важност флексибилног приступа политици како би се изборили са дефлацијом и постигли одржив економски раст. Такође, бивши члан MPC Сакураи је изјавио да се очекује да БоЈ смањи своје мјесечне куповине обавезница за око 2 билиона JPY (12,7 милијарди USD) следећег мјесеца. Навео је да је мала вјероватноћа да ће БоЈ повећати каматне стопе прије септембра.

Цијене услуга, које компаније у Јапану са високим цијенама рада наплаћују једна другој, повећане су у априлу за 2,8% у односу на претходну годину, што је најбржи раст у претходне готово четири године. БоЈ сматра да је овакав тренд предуслов за раст каматних стопа са садашњег нивоа. БоЈ користи ове податке како би испитала да ли ће плате имати одржив раст, што је кључни фактор у одлучивању о тренутку када ће каматне стопе бити повећане. Објављени су резултати истраживања који показују да се очекује да БДП Јапана у II кварталу ове године буде смањен за 0,7% на годишњем нивоу, након чега ће забиљежити раст од 0,7% у III и 0,9% у IV кварталу, те наставити да расте и у следећој години.

Bloomberg је објавио да Министарство финансија Јапана разматра план повећавања издавања краткорочних обавезница. Ова значајна промјена се дешава јер БоЈ планира да смањи своје мјесечне куповине обавезница, приморавајући Владу да пронађе нове изворе финансирања. Према извјештају БоЈ, профитабилност финансијских институција Јапана је значајно смањена током протеклих 25 година, што их је учинило осјетљивим на потенцијалне губитке изазване изненадним повећањима каматних стопа. Bloomberg је објавио да су осигуравајуће куће у Јапану смањиле заштиту од раста вриједности JPY на најнижи ниво у посљедњој деценији, а могуће је да ће се та заштита још смањивати у наредном мјесецу. Ово показује да очекују или да JPY даље ослаби или да, уколико ојача, не ојача довољно да смањи добитке од страних инвестиција. JPY слаби достижући нивое близу оних који су недавно изазвали интервенцију БоЈ.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни	
			стање	период	
1.	Поруџбине основних машина (Г/Г)	АПР	-0,1%	0,7%	2,7%
2.	Трговински биланс (у млрд ЈПУ)	МАЈ	-1.280,5	-1.221,3	-465,6
3.	Извоз (Г/Г)	МАЈ	12,7%	13,5%	8,3%
4.	Увоз (Г/Г)	МАЈ	9,5%	9,5%	8,3%
5.	Индекс потрошачких цијена (Г/Г)	МАЈ	2,9%	2,8%	2,5%
6.	PMI произвођачког сектора П	ЈУН	-	50,1	50,4
7.	PMI услужног сектора П	ЈУН	-	49,8	53,8
8.	PMI композитни П	ЈУН	-	50,0	52,6

ЈПУ је током протекле недјеље депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 168,43 на ниво од 170,77. ЈПУ је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 157,40 на ниво од 159,80.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

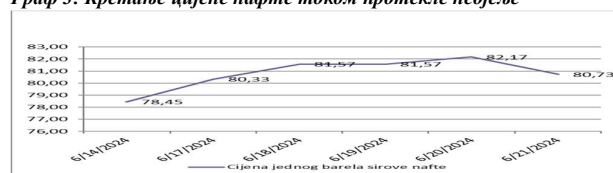
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедељак је износила 78,45 USD (73,30 EUR). Током протекле недјеље цијена нафте је биљежила раст (изузев петка). У сриједу је тржиште нафте било затворено због празника у САД. Почетком недјеље цијена нафте је забиљежила раст, јер су наде у повећање потражње за овим енергентом током љетне сезоне путовања на сјеверној хемисфери надјачале податке из Кине који су истакли тежак опоравак највећег свјетског увозника сирове нафте. Због очекивања смањења залиха сирове нафте у САД и јачања очекивања дефицита понуде за љетни период цијена нафте је у уторак наставила биљежити раст. Аналитичари су става да ће бушотине из шкриљаца у САД наставити да повећавају производњу нафте до отприлике 2028. године, разбијајући наде ОПЕС+ за брже смањење раста понуде у САД. Према подацима Америчког института за нафту залихе сирове нафте порасле су за 2,3 милиона барела у седмици која је завршила 14. јуна, што је у супротности са очекивањима аналитичара о повлачењу од 2,2 милиона барела. Цијена нафте је наставила биљежити раст у четвртак, јер су залихе сирове нафте, према подацима ЕИА, пале за 2,2 милиона барела, нешто испод процјене АРП-ја, док су аналитичари које је анкетирао Bloomberg предвиђали раст од 3 милиона барела. Иако је током трговања у петак забиљежила смањење, цијена нафте је на недјељном нивоу (другу недјељу заредом) забиљежила раст, који је подржан падом америчких залиха сирове нафте и знацима повећања потражње за горивом. Цијена нафте остаје “на путу” да забиљежи мјесечни раст, уз назнаке растуће потражње за бензином у САД и здраву потражњу за зрачним превозом, а који подстичу изгледе везане за овај енергент. Геополитички ризици и даље су фактор који у значајној мјери утиче на цијену нафте.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 80,73 USD (75,50 EUR). Цијена нафте је повећана у односу на претходну недјељу и забиљежила је раст за 2,91%.

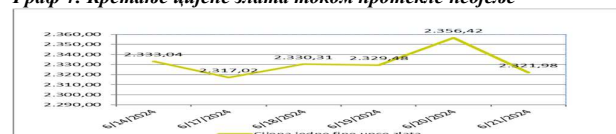
Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле недјеље

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 2.333,04 USD (2.179,80 EUR). Кретања цијена злата је током протекле недјеље било волатилно. На почетку недјеље цијена злата је смањена, док су инвеститори очекивали објављивање податка из САД, који ће појаснити економске изгледе и потенцијал за смањење каматних стопа Феда. На цијену овог племенитог метала су се одразили и оштри коментари предсједника Феда из Минеаполиса Кашкарија који је сугерисао да би централна банка могла причекати пристижуће податке прије него што започне смањење каматних стопа. У уторак је цијена злата забиљежила раст, јер је слаба малопродаја у САД у мају указивала на већи финансијски притисак међу потрошачима. Средином недјеље цијена злата се кретала у уском распону, док је у четвртак повећана упркос апрецијацији USD. Раст цијене је био подстакнут повећаном потражњом за сигурном активом услед тензија на Блиском истоку и све већим опкладама да би Фед могао смањити каматне стопе касније ове године. Велики број централних банака и даље планира куповину злата у наредној години, што је подстакнуто повећаним геополитичким и финансијским ризицима. Према извјештају World Gold Council око 20 централних банака очекује да ће повећати своје резерве у злату, што је највише од када је 2018. године WGC започео истраживање златних резерви. Наведено је да неколико фактора мотивише централне банке да држе више злата у наредној години, а то су првенствено недостатак ризика од неизвршења обавеза и осигурања ликвидности, те заштита током криза. Поред тога, централне банке злато виде као ефикасан диверзификатор портфолија. Истакнуто је како је дошло до значајног побољшања начина на који централне банке напредних економија виде улогу злата, при чему су њихове перспективе сада много ближе перспективама централних банака тржишта у развоју.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 2.321,98 USD (2.171,50 EUR). Цијена злата је забиљежила пад за 0,47% у односу на претходну недјељу.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле недјеље

Одрцање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.